

CENA EGZEMPLARZA
12-STRONNEGO **zł 5**

ILUSTROWANY

Prenumerata
miesięczna **zł 60** + 10 zł za doręczenie zamiejsc.
wynosi **zł 60** + 5 zł za doręczenie miejscowe

KURIER POLSKI

Rok II Centrala telefoniczna IKP w Bydgoszczy 33-41 i 33-42
Telefon międzymiastowy 36-00. Rozmówca dla publiczności 19-07
Sekretariat redakcji przyjmuje codziennie od godziny 10 do 12
Poniedziałek, dnia 23 września 1946 r.
Wydawca: SPÓŁDZIELNIA WYDAWNICZA „ZRYW”
Konta FKO „ZRYW” Nr VI-135 FKO IKP Nr VI-140
Konta bieżące: Bank Związku Spółek Zarobkowych w Bydgoszczy
Nr 258

Z okazji „Dni Torunia”

Historyczny obraz w Dworze Artusa, przedstawiający fragment zawarcia Pokoju Toruńskiego w dniu 19 października 1466 r.

Wojna zaczęła się w Monachium

Poznań, we wrześniu

Olbrzymi proces norymberski dobiega końca. Znużeni prawnicy, przemęczone stenotypistki i fotoreporterzy zapakują wkrótce swoje walizy i rozjadą się na wszystkie strony świata, pozostawiając już innym specjalistom wykonanie wyroku, którego widownią ma być podobno Berlin. Niezależnie od tego, jakie będzie jego brzmienie i jakie kary będzie przewidywał, w Berlinie w oczach świata skończy się mit „wyższości niemieckiej”. Nie powróci jej ani mowa min. Byrnesa, ani Churchilla. Zródło „nadludzkości” wytrysło w gorączkowych dniach Monachium. Dodał mu siln Anschlusa Austrii i błyskawiczne pochody hitlerizmu. Te, efektowne nazewnictwo sukcesy mogły śmiało wytworzyć pewien kompleks w duszach narodów mniej odpornych, bardziej, jak to chce Osmańczyk w „Przekroju”, realnych i trzeźwych. To, że właśnie Polska pierwsza podjęła zapomnianą przez Europę broń z ziemi, stanowi jej nieprzemijającą przysługę. To, że ta właśnie broń przesłoniła jej polityczne horyzonty i wytworzyła inny kompleks, kompleks, jakby się wyraził Wieniawa, „szwoleżerski”, stanowi jej saldo ujemne. Dlatego nie ma racji p. Zofia Żeńska Mrozowicka, jeżeli odmawia aktualności słowom naszego hymnu. Lepsze są dla nas mimo Dąbrowskiego i Warty słowa „póki my żyjemy” — aniżeli odwieczne, porywające, ale tanie na rynku światowym „Hej kto Polak na bagnety”, „Talara za kwartę krwi” — mówi z gorczy w głosie Krzysztof Arciszewski w nowym dramacie Artura M. Swinarskiego. Musimy mu z gorczy w głosie przyklasnąć. Niestety, ma rację. Krew polską mierzy się na talary, podobnie jak duńskie masło lub czeskie samochody.

Różne były drogi obrony oskarżonych w procesie norymberskim. Najchętniej jednak stosowanym zabiegiem było albo wypieranie się wszelkich win, albo uciekanie się do pomocy psychiatrów. To drugie stosowano w wypadkach, gdy wypieranie się winy zakrawałoby już na bezczelność. Lekarze mieli przyjąć z pomocą wczorajszym bożyszczom hitlerizmu. Jako źródło zła — z tym wszyscy się nieśwety zgadzamy — wskazywano stałe układy monachijski. Widmo Monachium strasy do dziś po Europie i można przypuszczać, że stanie się określeniem wszelkich brzemieniowych w skutki potknięć politycznych. Widmo Monachium jednak dziś tu i tam odrasta — wskazuje się je palcem, by potem osłaniać płaszczem tajemnicy i niewiedzy. Układ monachijski wydał Czechosłowację na pastwę niemieckiego imperializmu, osłabił strategiczne położenie Francji i Polski, dał Hitlerowi wolną rękę przeciw ZSRR i polepszył o tyle położenie Niemiec, że Hitler mógł w szybkim tempie przygotować się do swych zbrodniczych agresji. Układ monachijski odżywa dzisiaj w Stutgardzie i niektórzy politycy wstępują na drogę chamberlainizmu politycznego. Układ monachijski staje się znów aktualny dzisiaj, w ósmą równo rocznicę zjazdu czterech ludzi, którzy chcą

Pod naciskiem prezydenta Trumana Wallace podał się do dymisji

WASZYNGTON (FA-ms). Konflikt między prez. Trumanem a min. handlu Wallace'em przybrał niespodziewany dla opinii amerykańskiej obrót. Prezydent zażądał dymisji Wallace'a, oświadczając, że sprawę polityki zagranicznej są obecnie najważniejsze. Odpowiedzialność za utrwalenie sprawiedliwego pokoju ma wielkie znaczenie dla narodu amerykańskiego i całego świata. Wśród ludności Stanów Zjednoczonych mogą istnieć różnice poglądów na politykę zagraniczną, ale w imię rządu musi panować całkowita zgodność w stosunku do reszty świata. Zwróciłem się do min. Wallace'a, — stwierdził Truman na konferencji prasowej, aby zrezygnował ze swego stanowiska. Nie można komplikować naszych stosunków z innymi krajami. Każde oświadczenie w sprawie polityki zagranicznej musi być uzgodnione z departamentem stanu. Dymisja min. handlu Wallace'a wywołała w Waszyngtonie piorunujące wrażenie. Budynek ministerstwa handlu był oblegany przez reporterów i fotografów. Min. Wallace nie przyjmuje nikogo z wyjątkiem przyjaciół i doradców. W chwili obecnej nie jest jeszcze ustalone, czy Wallace pozostanie w Waszyngtonie, czy uda się do Nowego Jorku. Zasypany jest listami aprobującymi jego wystąpienie. Tymczasowo ministrem handlu został radca prawny Harold Young. Dymisja Wallace'a została dobrze przyjęta na giełdzie bawelnianej i zbożowej, które wykazały wyższość. Również na rynku nowojorskim zanotowano tendencję wzrostową. Akcje przemysłu stalowego, kolejowego,

chemicznego, automobilowego znacznie wzrosły. Koła polityczne wykazują, że z rezygnacją Wallace'a ustępuje ostatni minister z okresu Roosevelta. Dymisja Wallace'a była niespodzianką dla opinii publicznej, która spodziewała się, że prezydent Truman cofnie swe poparcie dla polityki Byrnesa. Byrnes w rozmowie z Trumanem zażądał dymisji Wallace'a. Po otrzymaniu wiadomości o dymisji, Byrnes i jego doradcy odbyli prywatną konsultację. Oczekuje się odpowiedzi min. Byrnesa, który nie

Piorunujące wrażenie w Waszyngtonie — Zwyzka na giełdzie — Przemówienie Wallace'a do narodu amerykańskiego — Jeśli polityka USA nie ulegnie zmianie światu grozi wojna bomby atomowej

krzył swego niezadowolenia z pierwotnego kompromisowego załatwienia sprawy. W kilka godzin po złożeniu dymisji Wallace wygłosił przemówienie radiowe do narodu amerykańskiego. Podkreślił w nim, iż pragnie wyjaśnić nieporozumienie, jakie wywołało jego wystąpienie, w którym zaatakował ostro rzekomą imperializm brytyjski i wypowiedział się za życzliwym ustosunkowaniem się do Rosji. Oświadczenie to — stwierdził Wallace — wywołało kryzys w rządzie i spowodowało, że prez. Truman zwrócił się do niego z prośbą o ustąpienie. W dalszym ciągu swego przemówienia Wallace podkreślił, że nie wierzy w dwa odrębne światy. Możemy mieć pokój jedynie tylko w ramach jednego świata. Jestem przeciwnikiem wszelkiej agresji i nadal prowadzić będę walkę o pokój. Jeśli polityka rządu amerykańskiego będzie nadal pod wpływami czynników, które doprowadziły do drugiej wojny światowej, to światu grozi trzecia wojna, tym razem jednak wojna bomby atomowej.

Skarga Ukrainy przeciw Grecji odrzucona

Za utrzymaniem sprawy Grecji na Radzie Bezpieczeństwa głosowały tylko ZSRR i Polska

NOWY JORK (ms). Rada Bezpieczeństwa odrzuciła 8 głosami skargę Ukrainy przeciwko Grecji. Decyzja zapadła na popołudniowym posiedzeniu piątkowym wbrew głosom Związku Radzieckiego i Polski. Odrzucono również wniosek Polski o utrzymanie sprawy Grecji na porządku dziennym obrad dla dalszego obserwowania wypadków, tak jak to miało miejsce z Hiszpanią. Tak więc

zakończono trzytygodniowe obrady nad sprawą grecką. Przed ostatecznym głosowaniem Gromyko założył veto przeciwko projektowi amerykańskiemu wysłania specjalnej komisji dla zbadania stosunków na granicy grecko-albańskiej. Posiedzenie odroczone do poniedziałku. Na zebraniu poniedziałkowym będzie rozpatrywany wniosek radziecki w sprawie ilości wojsk cudzoziemskich stacjonowanych w różnych krajach.

Koniec strajku marynarzy w USA

NOWY JORK (ms). Strajk marynarzy amerykańskich, który uniemożliwił wysyłanie transportów UNRRA i ładunków dla Europy, zakończył się w piątek wieczorem.

Wyrok w procesie o zabójstwo gospodyni króla greckiego

Londyn (PAP ms). Centralny londyński sąd krajowy skazał na śmierć 45 letniego malarza R. Bolse, któremu udowodniono dokonanie morderstwa na osobie gospodyni domu zamieszkałego przez króla greckiego.

Łódź dała 400 tys. zł na odbudowę Warszawy

ŁÓDŹ (PAP-ms). Na konferencji wojewódzkiego Komitetu Odbudowy Warszawy uchwalono, że oprócz wyznaczonych norm obowiązujących w Łódzkiej świąt pracy, robotnicy i pracownicy fabryczni zorganizują dobrowolne składki na rzecz odbudowy stolicy. Lista dobrowolnych ofiar be-

dzie zamknięta w pierwszych dniach października. Według prowizorycznych danych, Łódź złożyła dotychczas na odbudowę Warszawy 400.000 złotych.

Gdzie jest Degrelle?

PARYŻ (PAP-ms). Korespondenci paryscy z Belgii podają, że charge d'affaires hiszpański przesłał rządowi belgijskiemu odpowiedź na note-

w sprawie ucieczki Degrelle'a. Treść odpowiedzi nie jest znana. Według ostatnich pogłosek z San Sebastian — Degrelle przyłączył się do bandy uciekinierów faszystowskich w górach południowej Francji.

150 milionów dolarów pożyczki dla Austrii

WIEDŃ (ZAP). Gen. Clark, gubernator wojskowy strefy amerykań-

skiej w Austrii, stara się o pożyczkę w wysokości 150 milionów dolarów dla Austrii. Przed odlotem do Waszyngtonu rozmawiał o tej pożyczce z mjr. Byrnesem. Kredyt ten ma posłużyć na zakup amerykańskich materiałów potrzebnych do odbudowy austriackiego przemysłu i komunikacji.

Do Wiednia przybyło 8 członków parlamentu brytyjskiego.

Grand-Hotel Sopot
TELEFON 5-16-52 • CZYNNY CAŁY ROK
Pokoje z jazienkami — woda bieżąca, zimna i gorąca W CENIE OD 200.—Zł
Restauracja — sala koncertowa i dancinowa
PIĘKNY TARAS Z WIDOKIEM NA MORZE
W niedzielę **PODWIECZORKI — DANCING** I o godzinie 17-tej 1206r
Obiady po 50.—zł — à la carte

FABRYKA KOTŁÓW i MASZYN
dawn. Born & Schütze
w TORUNIU, ul. Grudziądzka 79 Telefon 677
przyjmuje wszelkie zamówienia wchodzące w zakres Budowy kotłów walczkowych różnych systemów Budowy zbiorników nitowanych i spawanych Budowy aparatów 1244r Odlewnictwa żelaza i fabrykacji części maszyn

Tokarnie precyzyjna do metali
do 75 cm. kupię natychmiast
Zakład radia-roentgena
i elektrotechniki medycznej 5881
Henryk Rudak, Bydgoszcz, ul. Pomorska 59/7, telefon 36-71

Perfumerie! Drogerie! 1085r
Hurtownia artykułów perfumeryjno-kosmetycznych **HA-PE-KA** o. o.
poleca po cenach fabrycznych i hurtowych mydła toaletowe, perfumy wody kolońskie, puderniczki, pudry i wszelkie artykuły perfumeryjno-kosmetyczne
Prowincja za zaliczeniem, prospektów ani cenników nie wysyłamy.

Spółdzielnia Pracy z odp. udz. w Warszawie
ODDZIAŁ w BYDGOSZCZY
ul. Batorego 3, tel. 33-83
"SPÓLNOTA"
Hurtownia Towarów Włókienniczych 579r
POLECA towary z nowego transportu **Kurt e Detail**
Najniższe ceny — Najwyższa jakość

Zaangażujemy kilku **rutynowanych księgowych-bilansistów**
na stanowiska głównych księgowych w naszych przetwórciach. 1239r
Zgłoszenia osobiste w godzinach urzędowych Państwowe Zjednoczenie Przemysłu Konserwowego — Rejon Zachodni
Bydgoszcz, ul. Maks. Piotrowskiego 12/14

Urządzenia Szpitalno - Lekarskie
jak: kozetki, umywalnie, szafki, apteczki i stoliki do narzędzi, fotele ginekologiczne, stoły opatrunkowe, łóżka itp. poleca **J. Kalinowski**
Bydgoszcz, ul. Sienkiewicza 4, telefon 24-26 5883

MASZYNĘ do pisania walizką
tylko w bardzo dobrym stanie **kupię.**
OFERTY POD NR „1240” DO IKP — BYDGOSZCZ (1240r

BECZKI — ŚLEDZIÓWKI
w większych ilościach **zakup!** 942
Państwowe Zjednoczenie Przemysłu Konserwowego
ul. Wojska Polskiego Nr 90a — Telefon 461

Ministerstwo Przemysłu Centrala Zbytu Porcelany • Fajansu i wyrobów szklanych
z siedzibą w Łodzi, ulica Zawadzka 5
Telefony: 178-26, 140-61, 152-59, 158-68, 135-80
posiada wyłączną sprzedaż na teren Rzeczypospolitej Polskiej
POLECA:
porcelanę stołową, laboratoryjną, elektrotechniczną, galanteryjną
fajans stołowy, galanteryjny, sanitarny
szkło stołowo-galant., butelkowe, oświetleniowe, specjalne, lustra
Centrala posiada 12 hurtowni własnych i 21 hurtowni uznanych we wszystkich większych miastach Rzeczypospolitej Polskiej

NASIONA (950r) z dzikich drzew owocowych
dostarcza po cenach konkurencyjnych
Wielkopolska Spółdzielnia Ogrodnicza
Poznań, Dąbrowskiego 12, tel. 73-55

Aromaty owocowe
o lemoniad, soków, wódek itp.
polecamy
Piotrkowskie Zakłady Chemiczne
Łódź, Śródmiejska 22, tel. 200-32

KORKI
KUPUJĘ wszystkich wielkość
Gdańsk-Wrzeszcz
Modrzejewskiego 2 m. 2
bożnica Kochanowskiego od godz. 4-7 1172r

PRECYZYJNY WARSZTAT MECHANICZNY B. TARGOŃSKI
Bydgoszcz, Al. 1 Maja 61 Telefon 20-00
Naprawiam maszyny do ośmiu dezeni, obrabiam dośkła i osaki — Kupuję młynzyny wszelkich systemów, uszkodziłone i osaki tak: 572r

Nareszcie! 515
Więce palmowe, typ polski do czapek marynarskich Merkurego godła dla Pp. Celników i Skarbców M. Szczecina herby dla Pp. Pracowników miejskich, Tramwajarzy i t. p.
do nabycia tylko we firmie:
Somorskie Źródło Galanterii „OZDOBA”
Szczecin, Al. Wojska Polskiego 14
„oczną wysyłką” tylko po Odsprzedawcom po otrzymaniu zadatku.

Zrzeszenie Kupców miasta Poznania
poleca swych członków — firmy godne zaufania:
Kapelusze damskie
Górecka i Ska Półwiejska 5 1213
Klatkiewicz M. Szkoła 11
„Krzysztof” Fredry 6
„Lady” Szkoła 19
Malczewska M. Stary Rynek 94
Osńska J. Szkoła 9
Płotka P. Mielżyńskiego 10
Wistuba M. Al. Marcinkowskiego 14
Zemierska F. Daszyńskiego 26
Wyszogrodzki (męskie)
Futra
„Alaska” Mielżyńskiego 20
Bok M. Al. Marcinkowskiego 18
Dawid J. Szkoła 3
Piotrowski St. Walki Młodych 10
Obuwie
„Antkowiak B.” Paderewskiego 11
Batycka Wł. Marszałka Focha 49
„Distributa” 27. Grudnia 3
Dudek W. Marszałka Focha 69
Grabińska L. Dąbrowskiego 47
Kaczmarek M. Al. Marcinkowskiego 14
Kempiański Fr. Stary Rynek 43
Koczorowska H. św. Marcina 64
Kruk L. Kraszewskiego 11
Lehmann R. Kraszewskiego 5
Maciejewski A. Al. Marcinkowskiego 15
Nowak K. Fr. Ratajczaka 1
Wybera M. Półwiejska 3
Galanteria skórzana
Baumgart F. Wrocławska 31
Bochyńska L. Walki Młodych 3
Chlopiak i Mike św. Marcina 18
Czysz W. Szkoła 11
Kurdelski P. Półwiejska 6
Morkowska A. św. Marcina 22
Jubilerstwo Złotnictwo Zegarmistrzostwo
Banaś St. Marszałka Focha 79
Benenowski A. Półwiejska 3
Benenowski E. Dąbrowskiego 49
Chodrych J. Kraszewskiego 4
Frankowski St. Kraszewskiego 15
Gąsiorowski J. Armii Czerwonej 7
Groszek L. pl. Wolności 11
Hensche A. Fredry 6
„Juweli” Mielżyńskiego 16
Janicki Kl. Dąbrowskiego 52
Kaczmarek K. Jeszke 23
Kamiński A. Marszałka Focha 79
Kietkiewicz W. Dąbrowskiego 27a
Kruk H. 27. Grudnia 2
Kruszewski W. Dąbrowskiego 40
Kryszczyński T. Walki Młodych 9
Łukowiak Wł. Fredry 13
Matysiak A. Fredry 1
Rychter H. Al. Marcinkowskiego 15
Stajewski W. Półwiejska 9b
Szulc St. pl. Wolności 5
Szwarc L. Kraszewskiego 14
Twardowski Z. Marszałka Focha 39
Wahlheim B. 27. Grudnia 20
Zygmuntak St. Półwiejska 38a
Optyka
Bentkowski L. Marszałka Focha 39
Ciszek F. pl. Wolności 5
Orlicki F. św. Marcina 63
Fotografia
„Foto-B. Nowak” 27. Grudnia 5
„Foto-Kamera” św. Marcina 66/67
Nowak A. św. Marcina 22
Mebie
Bąranowski J. Walki Młodych 14
Konieczny L. 27. Grudnia 5
Maclejewski T. Wrocławska 14
Przeplóra R. Dąbrowskiego 46
Trzeciak Br. Stary Rynek 46
Zytkowiak M. Rynek Śródecki 3
Sprzęty kuchenne Galanteria stalowa
Feuer H. Daszyńskiego 45
Hajna M. Kraszewskiego 3
Karge St. Wrocławska 28/29
Lick L. Półwiejska 36
Sobierajska i Grzesińska św. Marcina 66/67
„Sprzęt Domowy” Mielżyńskiego 16
„Te-Ha” Wrocławska 32
Towary spożywcze Delikatesy
Kocęcki J. Grunwaldzka 25
Leitgeber B. Fr. Ratajczaka 15
Korałewska L. Dąbrowskiego 40
Pilarczyński J. Walki Młodych 10
Rotnicki M. Kantata 8
Stróżyk J. św. Marcina 23
Tabatt St. Szamarzewskiego 32

Zakład ORTOPEDYCZNY Z. Lachowicz
TELEFON 19-41 — JDG SZCZ, Aleje 1 Maja 22
PROTEZY nóg rak APARATY ortopedyczne, GORSETY ortopedyczne PODKŁADKI pod chole stopy, PASY prępkulinhowe lezniezce **OBUWIE** ortopedyczne 503

Kto obuwie zanuje, 5765
Ten pastę „Baltyk” kupuje!
WYTWORNIARNIA CHEMICZNA „BALTYK”
R. Downar-Zapolski i Syn
Bydgoszcz, al. Grodzka 4, tel. 37-14,
Zamieszcowym za zaliczeniem.

Wszystkie przybory mundurowe dla Wojska Marynarki, Kolei, oczołników, arcyrzy raz biletu i wazki orderow. wszyskie odzysyngkacje, orzetki, guzki, pasy, czapki, patki itd.
po cenach bezkonkurencyjnych poleca jedyny specjalny sklep na Pomor.:
»**OZDOBA**«
Uwaga: Sklep sprzedazy tylko Dom Handlowy BYDGOSZCZ telefon 16-09 Śniadeckich nr 2
W nadchodzący sezon sukoiny polecamy: guziki i ozdoki szkolne
25. Odsprzedawcom rabaty! Cennik bezpłatnie

ZIEMNIAKI jadalne
wagonowo i w mniejszych partiach poleca 1181
B MAKOWS I Spółka - Ziemiopłod
SOPOT Stalina nr 72a — — — Telefon 512-01

Zakład radia-roentgena i elektrotechniki medycznej
Henryk Rudak, Bydgoszcz, Pomorska 59/7, t. 3671
Wykonuje wszelkie montaże i naprawy wchodzące w zakres roentgena - elektrotechniki medycznej radia, kino, elektrofizyki i teletechniki
WARSZTAT LABORATORIUM WYPOSAŻONE W NAJNOWOCZESNIEJSZY SPRZĘT i APARATY POMIAROWE 5721

